

ságos erősségi fokánál mindig nagyobbak akarta mutatni és lehet, hogy ez okból Ihering neve elő se fordul írásában, holott Ihering célszerűségi teóriája általánosságban elfogadott iskola lett, amelynek Magyarországon Grosschmid szellemes tanártársa, a felejtethetlen Szászy-Schwarz Gusztáv volt a képviselője. Még se volt idegen ez az egész jogot átfogó gondolat Grosschmidtől, aminek illusztrálására ideiktatunk egy citátumot, hajtva attól a vágytól is, hogy példáját adjuk a Grosschmid savas-borsos, a patinás archaizmust kedvelő stílusának.

A! jogtétel az ő külalkatában, kimerevitett tényében a maga sugalló okát nem mindig fedi egészen. Van, ami nem fér bele a barkedő. A törvénylátás feladata a törvényakarát ily kintmaradt elemeivel a törvény merevségét értelmezőleg meghajlítani . . . Az érdekszempont bevetése nem kikezdése ekként a törvénynek kívülről, hanem a törvény saját, belülről jövő, csak hogy halkabb önszavának a meghallása a lármásabb tételek mögöl. (Fejezetek Kötelmi jogunk köréből, II. k. 865 l.)

Bizonyos, hogy Grosschmidre Arany János ihletett Széchenyi-jóslata várakozik: „nőttön nő tiszta fénye, amint időben, térben távozik“. Ezt a kort a magánjogi irodalomban az ő munkái tették nevezetessé és ez a kor rövidesen a magyar magánjog Grosschmid-korszaka gyanánt fog élni.

Beck Salamon.

Az egyetemi oktatóügy.

A! kultuszminiszter a költségvetés parlamenti tárgyalása során tartott beszédében szokatlanul kemény kiritikát mond az egyetemi oktatásügyről — vagy inkább az egyetemi tanárokról. Közismert panaszok kaptak nyilvánosságot — tanártípusok elevenedtek meg, akik a magyar jogász anekdotakines jókora anyagának szolgáltatói. Az irodalmilag nem dolgozó tanár mellett felvonult az előadást ledaráló tanár, meg a másik, aki a maga kevésszámú vizsgakérdésével képviseli a tudományt. Bizonyos, hogy egyetemünkön igen kiváló, hivatásának magaslatán álló, tudományágukban jelentős tanáraink is vannak, akik a magyar kulturának igazi diszei — mégis a miniszteri megállapítás csak nyílt fel-

tárása egy rejtve nem maradt titoknak. Az egyetemi katedráknak fiágon és leányágon átörökítése, a tanári kinevezéseknek a be nem avatottak előtt ismeretlen egyéb befolyásolása gátolta meg az angol elv érvényesülését: *The right man on the right place*. Igen szomorú, hogy a miniszter nézete szinte osztatlan közvéleményre támaszkodhatott. A magyar kultúra, a magyar jövő érdekében egyaránt kívánatos volna, ha a jövőben az egyetemi tanári állások betöltésénél az errevalóság volna az irányadó szempont. A tanári kinevezés csak arra eshetik, aki eddigi irodalmi munkásságával rátermettségét bebizonyította — de ha ilykép a kinevezés a multban teljesített munka jutalmazása is, egyben a további irodalmi és nevelőmunkára való kötelezést is jelenti. Az irodalmi munkásságot nem lehet se rőfre, se kilóra, de még nyomtatott oldalszámra se mérni — kinek-kinek írói kvalitása dönti el, hogy mennyit dolgozik — de dolgozni kell. A katedra nem jelentheti az irodalmi működés befejezését — az alkotásvágy szent izgalma nélkül a katedra nem piederstál, amelyre áhitattal néznek, hanem jövedelmi forrás, amely után áhitoznak. Vaksi megszállottság emberei kerüljenek a katedrákra, akiknek élettartalma a küldetés, a tanítás. Termel ki a magyar nemzet önmagából ilyen embereket is elegendő számban — az intézőkörök dolga, hogy éles szemmel válasszák ki az alkalmasokat. Ma a szürke hétköznapi főglalkozások mezején is az a jelszó: érvényesüljenek a tehetségek, az egyetemi tanári pályára pedig a minősítést adja meg a tehetség. Itt nincs helye másnak, mint akit a tehetsége jelöl ki erre a pályára. *B. S.*

Nagy Ferenc. Az egyetem nyugdíjba vonuló tanárai közül a civiljog művelőit Grosschmid Benő mellett Nagy Ferenc neve érdekl. Az őstehetség Grosschmid mellett ott állott szerencsés kiegészítőül Nagy Ferenc. Néhány évtizede a kereskedelmi jgg afféle titkos tudomány volt, amelynek rejtjelmeit néhány pesti ügyvéd ismerte. Nagy Ferenc tette a kereskedelmi jogot az általános jogi kultúra integráns alkatelemévé. Ugyancsak nevezetes szerep jutott Nagy Ferencnek, amikor Vavrik Béla után átvette a Magyar Jogász-Egylet elnöki tisztét és új életre keltette a jogászgyűlés szinte feledésbe ment intézményét. A jól végzett, becsületes munka teljesítésének büszke tudatával távozhatik a katedráról, amelyen eltöltött évtizedek alatt szinte az egész mai jogászgeneráció tanítómestere volt. Kézikönyvei örök mintaképei maradnak a szolid, szélesen megalapozott, minden kritikát megálló, rendszeres és kiegyenlített tudásnak.

A budapesti törvényszék új elnöke. Egyéves interregnum után dr. Lukáts Jenő, a törvényszék másodelnöke, aki dr. Oszwald István távozása óta vezette a törvényszéket, került az